UG/2nd Sem/SANS/H/19

2019

B.A. (Honours)

2nd Semester CBCS Examination

SANSKRIT

Paper - C4T

Full Marks : 60 Time : 3 Hours

The figures in the margin indicate full marks. Candidates are required to give their answers in their own words as far as practicable.

1. दशानां प्रश्नानामुत्तरं संस्कृतभाषया देवनागरी लिप्या च देयम्— 10×2=20

(क) ात्र कति अध्यायाः सन्ति ?

(ख) श्रीमद्भगवद्गीतायाः प्रथमाध्यायस्य अन्तिमाध्यायस्य च नाम लिखत।

(ग) 'परन्तपः' इत्यस्य का व्युत्पत्तिः ? एतेन को बोध्यते ?

(घ) कर्मयोग इत्यनेन किं ज्ञायते ?

[Turn Over]

(ङ) 'प्रकृतिस्थानि कर्षति' इत्यत्र कः किं कर्षति?

(च)

(छ) अष्टधा प्रकृतिः का?

(ज) सत्त्वगुणः कीदृशः? तस्य कार्यं किम्?

(झ) जीवशरीरे रजोगुणस्य वृद्धिः कथं जायते?

(ञ) मनसः स्वभावः कीदृशः? तस्य नियन्त्रणं कथं सम्भवति?

(ट) 'योगो भवति दुःखहा' इत्यत्र कस्य योगः दुःखहा भवति?

(ठ) तपः कतिविधम्? कानि च तानि?

(ड) 'पञ्चैतानि महाबाहो कारणानि' इत्यत्र पञ्चकारणानि कानि?

(ढ) का नम तामसी बुद्धिः?

(ण) 'स च मम प्रियः' इत्यत्र कः कस्य प्रियो भवति?

2. ***चत्वारः*** प्रश्नाः समाधेयाः। ***एकस्य*** उत्तरं संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च देयम्—

(क) श्रीमद्भगवद्गीतायाः प्रथमश्लोकं लिखत।

(ख) बुद्धिः कतिविधा? व्यवसायात्मिका बुद्धिः का?

(ग) नरकस्य त्रिविधं द्वारं भगवद्गीतानुसारं प्रतिपादयत।

(घ) श्लोकं व्याख्यात—

श्रद्धावाँल्लभते ज्ञानं तत्परः संयतेन्द्रियः।

ज्ञानं लब्ध्वा परां शान्तिमचिरेणाधिगच्छति॥

(ङ) अहङ्कारस्य समर्पणं कथं सम्भवति? गीतामाश्रित्य लिख्यताम्।

(च) टीकां लिखत—स्थितप्रज्ञः।

3. ***द्वौ*** प्रश्नौ समाधेयौ— 2×10

(क) श्रीमद्भगवद्गीतानुसारम् आत्मनः स्वरूपं वर्णयत।

(ख) ज्ञानस्य महत्त्वं श्रीमद्भगवद्गीतानुसारं प्रतिपादयत।

(ग) गुणः कः? स च कतिविधः? तेषां स्वरूपं गीतानुसारम् आलोचयत। (1+1+8)

(घ) आहारः कतिविधः? तेषां किं स्वरूपम्? योगसाधने आहारस्य प्रयोजनीयता यथाग्रन्थं प्रतिपादनीया?

(1+4+5)